

Warszawa, listopad 2019 roku

Szanowni Państwo,

I znów szykuje nam się poza stałą siedzibą zebranie [Komisji Historycznej Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaciół Warszawy](#), na które niemniej gorąco zapraszamy. Tym razem odwiedzimy zaprzyjaźnione Muzeum Warszawy, aby zapoznać się z wystawą pt. **Opowieść o oblężonej Warszawie. Wrzesień 1939**. Opoprowadzi nas pani **Izabella Maliszewska**, współautorka wystawy, wieloletnia pracowniczka Muzeum Warszawy, obecnie afiliowana w Pracowni Badań Historycznych Działu Badań nad Warszawą. Duża część dorobku zawodowego naszej Przewodniczki wiąże się z Warszawą okresu okupacji niemieckiej. Oddajmy Jej głos:

Wystawa *Opowieść o oblężonej Warszawie. Wrzesień 1939* – otwarta z okazji 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej – eksponuje i docenia rolę zwykłych ludzi jako czynnika sprawczego najważniejszych wydarzeń historycznych. Podstawowym materiałem faktograficznym jest plon konkursu ogłoszonego w 1947 roku na „Pamiętnik Warszawiaka” okresu wojny, który znajduje się w zbiorach Muzeum Warszawy i (mimo zapewnień organizatorów konkursu) przesłane relacje nigdy nie zostały opublikowane. Tym samym stajemy nad niepowtarzalną szansą spojrzenia na warszawski wrzesień 1939 z perspektywy jego uczestników, zapisanej we wspomnieniach po kilku latach od przeżywanego wydarzenia. W ich pamięci nie zatęchły jeszcze szczegóły, a jednocześnie rok 1947 nie zapowiadał dla przeciętnego obywatela grozy stalinizmu. Pamiętniki odznaczają się dużą szczerością w komentowaniu przeżywanego wydarzenia, a wtręty ideologiczne są jeszcze stosunkowo nieliczne.

Przewodnikami po naszej wystawie będą autorzy pamiętników. Komentarz z dzisiejszej perspektywy ograniczony będzie do pewnego uporządkowania faktów, czemu mają służyć kalendaria umieszczone w każdej z sześciu sal. W kalendarzach najważniejsze fakty związane z obroną Warszawy przeplatają się z wydarzeniami przytaczanymi w pamiętnikach. Cytaty z nich będą więc towarzyszyły zwiedzającemu przez całą wystawę – zarówno w formie tekstów towarzyszących prezentowanym eksponatom, dokumentom czy zdjęciom, jak i w formie nagrań (do odsłuchania). We wszystkich salach towarzyszy zwiedzającym pięcioro postaci: autorów pamiętników, przedstawicieli różnych warstw społecznych i profesji. Zwiedzający może tedy prześledzić losy konkretnej osoby lub też wysłuchać relacji wszystkich. W sposób specjalny potraktowaliśmy (rezerwując osobną **salę IV**) szczegółową relację gońca i kuriera do specjalnych poruczeń w dyspozycji miejskich władz cywilnych, a przede wszystkim prezydenta Stefana Starzyńskiego.

Wystawa jest prezentowana w sześciu salach: **sala I** to codzienne życie mieszkańców Warszawy w sierpniu 1939 roku; **sala II** to pierwszy tydzień września 1939 roku, reakcje na wybuch wojny, nastroje panujące w mieście; (największą) **salę III** poświęcono tragicznym dniom oblężenia; **sala V** mówi o kapitulacji oraz bilansie zniszczeń i strat stolicy po wrześniu 1939; natomiast ostatnia **sala VI** pełni rolę sali projekcyjnej, gdzie prezentujemy filmy dokumentalne dotyczące warszawskiego września 1939 roku, a jednocześnie różne formy upamiętnienia i refleksje, od najwcześniejszych jeszcze z okresu okupacji, poprzez okres PRL...

Chyba nie trzeba Państwa namawiać, aby wzięli udział w powyżej naszkicowanej warszawskiej „podróży w czas trudny”... Spotykamy się o 17:00 przed wejściem do kamienicy Baryczków (Rynek Starego Miasta 32). Apelujemy o **punktualne przybycie**, ponieważ o 18:00 niestety będziemy musieli opuścić mury Muzeum (z przyczyn administracyjnych).

Do zobaczenia już niedługo, bo w najbliższy piątek **22 listopada** o **17:00**.

Z dobrymi myślami,

MIKOŁAJ MADUROWICZ
Przewodniczący
Komisji Historycznej Zarządu Głównego TPW

HALINA NIEMIEC
Zastępca przewodniczącego
Komisji Historycznej Zarządu Głównego TPW